



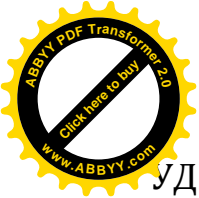
Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Сумський державний педагогічний університет
ім. А. С. Макаренка

Інститут фізичної культури
Кафедра спортивно-гуманітарних дисциплін,
економіки та туризму

Методичні рекомендації
щодо виконання дипломних та магістерських робіт

Для студентів спеціальності 7.14010301, 8.14010301
«Туризмознавство» (туризм і відпочинок)

Суми 2011



УДК 371.214.114:[378.2+378.22]:371.134:[338.48+379.85]

ББК 75.81:74.580.28я73

М 54

Схвалено Вченою радою Сумського державного педагогічного
університету ім. А. С. Макаренка.

Затверджено на засіданні кафедри спортивно-гуманітарних дисциплін,
економіки та туризму

(протокол №10 від 23 травня 2011 р.)

Укладачі:

М. М. Ксенофонтова – викладач кафедри спортивно-гуманітарних дисциплін, економіки та туризму СДПУ ім. А. С. Макаренка, кандидат економічних наук, доцент

В. П. Самодай – викладач кафедри спортивно-гуманітарних дисциплін, економіки та туризму СДПУ ім. А. С. Макаренка, кандидат економічних наук.

Рецензенти:

Лянной Ю. О. – к.п.н., професор, завідувач кафедри здоров'я людини та фізичної реабілітації

Брюховецький І. М. – к.е.н, професор, завідувач кафедри виробничого менеджменту СНАУ

М 54 Методичні рекомендації до виконання дипломних та магістерських робіт для студентів спеціальності 7.14010301, 8.14010301 «Туризмознавство» (туризм і відпочинок) в вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації денної форми навчання / М. М. Ксенофонтова, В. П. Самодай. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2011. – 36 с.

УДК 371.214.114:[378.2+378.22]:371.134:[338.48+379.85]

ББК 75.81:74.580.28я73



ВСТУП

Студенти підтверджують рівень своєї професійної підготовки, засвідчують готовність до самостійної дослідницької праці у процесі підготовки та написання наукових робіт, що є визначальним кваліфікаційним свідченням їхньої відповідності освітньо-кваліфікаційному рівневі «спеціаліст» та «магістр». Дипломна робота спеціалістів – це науково-технічний документ, який містить вичерпну систематизовану інформацію за обраною темою, передбачає виклад матеріалу на основі спеціально підібраної літератури та самостійно проведеного дослідження.

Дипломною або магістерською роботою студент завершує свою навчальну та наукову підготовку в СДПУ ім. А.С. Макаренка. Вона повинна засвідчити професійну зрілість випускника, виявити його загальнонаукову та спеціальну підготовку, довести вміння застосовувати здобуті знання для розв'язання конкретних наукових і практичних завдань.

Підготовкою до написання дипломної роботи є виробнича практика. Студент-дипломник повинен чіткіше формулювати та глибше вирішувати поставлене перед собою наукове завдання, застосовуючи кілька наукових методів, які повинні скласти самостійну та повноцінну, хоч і відносно невелику наукову розвідку, пов'язану із тим колом проблем, які закономірно виникають при системному вивченні студентом власного творчого доробку. Дипломник повинен вміти аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень.

Магістерська робота є найскладнішою, вона повинна стати повноцінним та якісним науковим продуктом, створеним на основі попереднього досвіду написання студентських наукових робіт.

Написання випускної кваліфікаційної роботи, її належний захист перед державною екзаменаційною комісією (ДЕК) – один із головних моментів державної атестації випускників.

Запропоновані методичні рекомендації покликані допомогти студентам в оформленні та написанні наукової роботи.



1. Вимоги до написання випускних і дипломних робіт

Написання та захист магістерських та дипломних робіт спеціалістів передбачено Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, що затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 2 червня 1993 р. № 161, Положенням про магістерську роботу затвердженим вченою радою СДПУ і програмою магістерської виробничої практики.

На підставі магістерської або дипломної роботи спеціаліста Державна екзаменаційна комісія (ДЕК) визначає рівень теоретичної підготовки випускника СДПУ і приймає рішення про присвоєння кваліфікації та видачу диплома магістра або спеціаліста.

Метою написання студентами випускної роботи є:

- систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань студентів зі спеціальності «Туризмознавство» та застосування їх для вирішення конкретних проблем і завдань підприємств туристичної галузі;

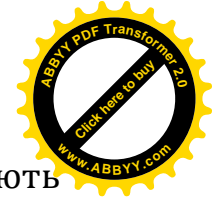
- оволодіння методикою наукових досліджень, аналітичних та експериментальних розрахунків, науково-практичного обґрунтування висновків і рекомендацій під час розв'язання питань за темою магістерської та дипломної роботи;

- пошук сучасних наукових досягнень у туристичній сфері і можливість самостійно застосовувати їх при вирішенні відповідних проблем;

- здобуття та поглиблення навичок роботи з юридичними, правовими, науковими, методичними та інструктивними матеріалами.

Виконання магістерської дипломної роботи повинно відповідати найважливішим загальним вимогам:

- студент розкриває тему магістерської роботи на основі поєднання теоретичних знань з практичною діяльністю, не обмежуючись матеріалом підручника, а користуючись додатковими джерелами інформації: законодавчо-нормативними документами, науковими публікаціями, інструкціями, статистичними даними, фінансовою звітністю суб'єктів господарювання тощо;



- у структурі магістерської дипломної роботи видокремлюють вступ, основну частину (теоретичну основу дослідження, аналітично-дослідну частину, обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення предмета та об'єкта дослідження), висновки та пропозиції, список літературних джерел;

- текст магістерської та дипломної роботи студент викладає та оформлює відповідно до державного стандарту;

- текст викладається самостійно, допускається дослівне цитування з нормативних актів, навчальної та наукової літератури, але при цьому дається посилання на відповідне літературне джерело;

- студент виконує магістерську та дипломну роботу державною мовою України;

- при виконанні магістерської та дипломної роботи студент повинен враховувати зміни в чинному законодавстві України;

- студент подає виконану магістерську (дипломну) роботу на перевірку та рецензування не пізніше ніж за місяць до визначеного терміну захисту випускної роботи.

Магістерська (дипломна) робота повинна засвідчити професійну зрілість випускника, виявити його загальнонаукову, загальноекономічну та спеціальну підготовку, вміння застосовувати здобуті знання для розв'язання конкретних наукових і практичних завдань.

Тема магістерської (дипломної) роботи повинна бути актуальною, а об'єкт дослідження комплексно та системно проаналізованим відповідно до сучасних вимог. Приклад рекомендованих тем у додатку Л.

При оцінюванні магістерської (дипломної) роботи береться до уваги не лише якість самої роботи, наукова новизна, характер викладення основних положень при публічному захисті, а і відповідність оформлення державним стандартним вимогам.

Невідповідність в оформленні магістерської (дипломної) роботи державним стандартам і встановленим вимогам може суттєво вплинути на остаточну оцінку роботи, а при наявності значних відхилень може бути недопущена до захисту. Тому оформленню роботи повинна бути приділена особлива увага.



2. Процес підготовки дипломних робіт

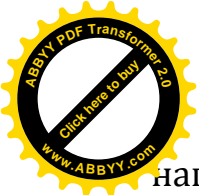
2.1. Вибір теми та її затвердження

Студент самостійно вибирає тему магістерської (дипломної) роботи з переліку, рекомендованим кафедрою спортивно-гуманітарних дисциплін, економіки та туризму, виходячи з необхідності дослідження актуальних наукових проблем і вирішення важливих практичних завдань підприємств туристичної галузі. Тематику магістерських (дипломної) робіт затверджує кафедра спортивно-гуманітарних дисциплін, економіки та туризму до 20 вересня поточного навчального року. Студент має право запропонувати власну тему дослідження, в роботі над якою він зможе щонайповніше використати свої знання, здобуті під час навчання. Тема магістерської (дипломної) роботи повинна бути актуальною і конкретною. Основними характеристиками магістерської (дипломної) роботи є її актуальність, новизна та практичне значення. При виконанні магістерської (дипломної) роботи студент повинен враховувати зміни в чинному законодавстві України.

Магістерська (дипломна) робота повинна засвідчувати професійну зрілість випускника, виявити його загальнонаукову, загальноекономічну та спеціальну підготовку, вміння застосовувати здобуті знання для розв'язання конкретних наукових і практичних завдань.

Вибравши тему, студент пише заяву на ім'я завідувача кафедри спортивно-гуманітарних дисциплін, економіки та туризму, де зазначає назву теми магістерської (дипломної) роботи і просить призначити йому наукового керівника. Студент зобов'язаний подати заяву у жовтні місяці поточного навчального року. Керівниками можуть бути доценти, досвідчені викладачі кафедри спортивно-гуманітарних дисциплін, економіки та туризму та суміжних кафедр інституту фізичної культури.

Після обрання теми наукової роботи студент повинен поставити мету та визначити основні завдання, які він прагне виконати для того щоб ґрунтовно дослідити обрану тему. Написання дипломної та магістерської роботи починається з визначення та висвітлення основного питання кожного розділу. Матеріал роботи може бути вичерпним, а зміст правильно розкритим якщо студент попередньо вивчив наукові праці українських та зарубіжних вчених з досліджуваної ним проблеми. При



написанні роботи студент повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичує цитати, матеріали або окремі результати.

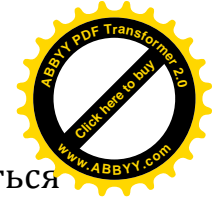
У роботі повинні бути відображеними: актуальність тематики та відповідність до сучасного стану науки; обґрунтування вибраного напрямку досліджень та методів якими ці дослідження здійснюються; аналіз та узагальнення існуючих результатів; наукова та практична цінність виконаної роботи. Вміння письмово теоретично обґрунтовано подати матеріал свідчить про сформованість знань студента, їх систематизацію та свідоме засвоєння. Дипломна та магістерська робота повинні бути написані гарною літературною мовою, з використанням наукової термінології, без зловживання цитатами, запозиченими із статей, підручників та з електронних джерел.

Вступ також містить об'єкт та предмет дослідження. Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження.

Методи дослідження, використані для досягнення поставленої в роботі мети, зазначають також у вступі. Їх коротко перераховують та змістовно визначають, що саме досліджувалося тим чи іншим методом.

Рекомендовані загальнонаукові методи дослідження:

- Аналіз – вивчення предмету шляхом мисленнєвого або практичного поділення його на складові частини. Кожна частина аналізується окремо в межах єдиного цілого.
- Синтез – вивчення об'єкту у його цілісності, у поєднанні і взаємозв'язку його частини. Синтез пов'язаний з аналізом, оскільки він дозволяє поєднати частини предмету розділеного у процесі аналізу, дозволяє встановити зв'язки і пізнати предмет як єдине ціле.
- Індукція – метод, який дозволяє на основі вивчення певних ознак частини елементів множини зробити загальний висновок щодо цих ознак всієї множини.
- Дедукція – метод логічного висновку від загального до окремого, тобто спочатку досліджується стан об'єкту в цілому, а потім аналізується його складові частини.



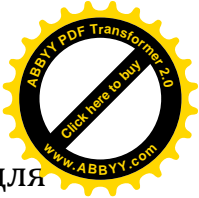
- Аналогія – науковий висновок, за допомогою якого досягається пізнання одних предметів та явищ на основі їх схожості з іншими.
- Експеримент – науковий дослід проведений у відповідності до мети пізнання для перевірки результатів теоретичних досліджень.
- Моделювання – метод, заснований на зміні об'єкту, що вивчається його моделлю, заміником, що має суттєві риси оригіналу. Найбільш широко використовується економіко-математичне моделювання.
- Абстрагування – метод, що дозволяє відійти від конкретних предметів до загальних понять.
- Конкретизація – метод дослідження предметів в усій їх різноманітності реального існування. При цьому досліджується стан предметів у зв'язку з певними умовами їх існування та історичного розвитку.
- Системний аналіз – вивчення об'єкту, як сукупності елементів, що утворюють систему. Він передбачає оцінку діяльності об'єкту як системи з усіма факторами, що впливають на його функціонування.
- Функціонально-вартісний аналіз – метод дослідження (процесу структури) за його функцією та вартістю. Застосовується при вивчення ефективності використання матеріальних та трудових ресурсів.

У магістерській роботі подають коротку анотацію нових наукових положень (практичних рекомендацій), запропонованих автором особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих уже раніше, описати ступінь новизни (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

2.2. Організація виконання магістерської роботи

Визначених навчальним планом термінів виконання магістерської (дипломної) роботи необхідно дотримуватися. У разі дотримання студентом термінів подання магістерської (дипломної) роботи створюються умови для належного рецензування роботи, та доопрацювання та підготовки до попереднього захисту і захисту в Державній екзаменаційній комісії.

У терміни, визначені науковим керівником, але не менше одного разу на місяць, студент зобов'язаний звітувати перед керівником про хід виконання плану та підготовки магістерської (дипломної) роботи.

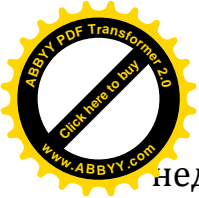


Науковий керівник магістерської (дипломної) роботи розроблює для студента індивідуальне завдання на виконання магістерської (дипломної) роботи, яке затверджує завідувач кафедри (див. дод. А). Після затвердження теми магістерської (дипломної) роботи, призначення наукового керівника, отримання індивідуального завдання студент починає працювати.

Закінчену магістерську (дипломну) роботу студент подає науковому керівникові на відгук, письмовий відгук наукового керівника містить характеристику кожного розділу виконаної роботи, висновки про теоретичний рівень, глибину дослідження, обґрунтованість конкретних рекомендацій, практичну спрямованість отриманих результатів, про рівень самостійності виконаної роботи студента, його підготовленість за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» або «спеціаліст» (див. дод. Б).

При перевірці магістерської (дипломної) роботи студента науковий керівник повинен відмітити помилки та недоліки; зазначивши, в чому вони полягають, а також запропонувати раціональні шляхи їх усунення; уточнити або виправити нечіткі формулювання; зазначити стилістичні помилки. Студент повинен критично обдумати зауваження наукового керівника щодо змісту роботи та її оформлення, стилю і грамотності викладання матеріалу, опрацювати записи наукового керівника на полях роботи. У відгуку науковий керівник попередньо оцінює роботу у формі висновку: «Магістрант допускається до захисту» або «Магістрант не допускається до захисту»; «Спеціаліст допускається до захисту» або «Спеціаліст не допускається до захисту». В разі негативної оцінки це питання виноситься на розгляд засідання кафедри спортивно-гуманітарних дисциплін, економіки та туризму за участю наукового керівника. Рішення кафедри у вигляді протоколу засідання кафедри подається директору інституту фізичної культури.

Магістерська (дипломна) робота, яка рекомендована до захисту, направляється на зовнішнє рецензування. Рецензентами можуть бути провідні фахівці науково-дослідних інститутів, вищих навчальних закладів освіти, керівники підприємств (організацій) та їх структурних підрозділів. Наукові і фахові інтереси рецензентів повинні відповідати тематиці магістерської (дипломної) роботи. Рецензія визначає позитивні риси та її



недоліки, робиться висновок про якість роботи, її відповідність вимогам, оцінюється повнота дослідження за чотирибальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Підпис рецензента засвідчується печаткою установи, де він працює (див. дод. В).

До переліку супроводжуваних документів, що подаються до дипломної роботи відноситься і лист відгук від підприємства про достовірність даних, які студент використовував при написанні дипломної роботи (див. дод. Г).

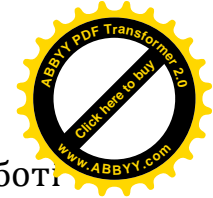
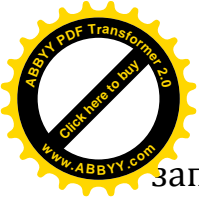
Магістерська (дипломна) робота подається на кафедру не пізніше ніж за один місяць до захисту на засіданні ДЕК (для проходження попереднього захисту на кафедрі спортивно-гуманітарних дисциплін, економіки та туризму і отримання рекомендації до захисту перед ДЕК). На захист робота подається обов'язково у твердій обкладинці.

Відповідальність за виконання затверджених планів підготовки магістерської (дипломної) роботи покладається безпосередньо на студентів – виконавців роботи. У разі невиконання студентом зазначеного плану науковий керівник повинен письмово повідомити про це завідувача кафедри, директора інституту і висловити свої пропозиції.

2.3. Рекомендований зміст структурних розділів магістерської роботи

Магістерська (дипломна) робота:

- це самостійна робота, яка готується кожним студентом індивідуально;
- магістерська (дипломна) робота зі спеціальності «Туризмознавець» має бути спрямована на вирішення конкретних теоретичних і практичних проблем туристичної галузі;
- у магістерській (дипломній) роботі мають бути наведені відомості щодо можливості практичного застосування результатів дослідження, проведеного студентом;
- магістерська (дипломна) робота повинна свідчити про вміння студента стисло, логічно та аргументовано викладати матеріал;
- при написанні роботи слід робити посилання на джерела, звідки запозичений певний матеріал або окремі результати (у разі виявлення



запозиченого матеріалу – тексту, таблиць, розрахунків, якщо в роботі відсутні посилання на джерела, магістерська (дипломна) робота знімається з розгляду без права повторного захисту);

- текст роботи має бути без граматичних і стилістичних помилок, а оформлення роботи відповідати вимогам до друкованих робіт.

Магістерська (дипломна) робота повинна мати таку структуру:

1. Титульна сторінка.
2. Завдання.
3. Анотація.
4. Зміст.
5. Вступ.
6. Основна частина (3 розділи та підрозділи).
7. Висновки та пропозиції.
8. Список використаних джерел.
9. Додатки.

Титул є першою сторінкою магістерської роботи і оформлюється за зразком, наведеним у дод. Д.

Завдання (додаток А) надає студентові керівник на початку виконання дипломної роботи, заповнюється та підписується студентом і завідувачем кафедри, коли робота буде завершена і розглянута керівник в кінці завдання пише науковий висновок.

Анотація – це стислий опис суті дипломного проекту (у дод. Ж).

Зміст містить назви всіх структурних складових магістерської (дипломної) роботи («Вступ», назви розділів і підрозділів, «Висновки», «Список використаних джерел», «Додатки») із зазначенням номерів сторінок, з яких починається відповідна структурна складова (див. дод. З).

У **Вступі** студент має коротко викласти такі питання:

- актуальність проблеми, що досліджується;
- ступінь її розробки вітчизняними та зарубіжними дослідниками;
- наукове і практичне значення;
- мета та основні завдання;
- предмет і об'єкт дослідження;
- методи та інформаційна база дослідження;
- стислий опис структури роботи;



- особистий внесок студента в розробку вибраної проблеми та основні її результати.

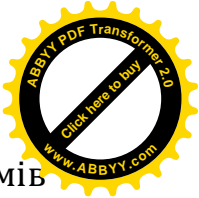
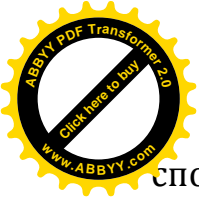
Обсяг вступу – 2 сторінки.

«Основна частина» магістерської (дипломної) роботи повинна складатися з кількох (орієнтовно 3) розділів та містити теоретико-методичні положення і проблемні питання теми, наукове обґрунтування і приклади практичного застосування заходів, які пропонуються для розв'язання поставлених проблем. Кожний розділ складається з викладання основного матеріалу висновків, відповідно до визначених у «Вступі» завдань магістерської (дипломної) роботи.

Слід пам'ятати, що зміст основної частини повинен відповідати темі роботи, а зміст кожного з розділів та підрозділів – їх назвам. Поділ тексту основної частини на розділи і підрозділи має здійснюватися з урахуванням вимог логічного викладення матеріалу.

Розділ 1 є теоретичне дослідження, мета якого – систематизація здобутих знань з туризму відповідно до вибраної теми. У розділі аналізуються наявні погляди на проблеми, що досліджуються, здійснюється огляд літературних джерел, їх критичний аналіз і узагальнення, а також викладається власна думка магістранта щодо проблеми. В огляді літератури необхідно окреслити основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Результатом теоретичного дослідження має бути сформований теоретичний підхід щодо визначеної проблеми, її основних питань, підходів, критеріїв оцінки. Обов'язкові посилання на джерела, з яких запозичений матеріал.

Розділ 2 – практичний. Він містить аналітичне дослідження вибраного об'єкта і предмета на прикладі конкретного туристичного підприємства. Мета цього етапу дослідження – виявити і проаналізувати властивості, характерні ознаки та тенденції, характеристику об'єкту відповідно до теми магістерської (дипломної) роботи. На цьому етапі необхідно використовувати відомі методи і принципи наукового дослідження: методи формальної логіки (індукцію і дедукцію); системні методи (дослідження операцій, теорію масового обслуговування, теорію управління тощо); аналітичні та логічні методи – для аналізу стану та розвитку об'єкта і предмета дослідження; структурно-функціональні



спостереження та порівняння – для визначення основних напрямів розвитку; економіко-математичні – для оцінювання показників і процесів, що аналізуються; економіко-статистичні групування і вибіркові спостереження – для порівняльної оцінки підсумків. У розділі повинні міститися реальні дані про діяльність підприємства з вибраної проблематики. Аналітичні таблиці, графіки, діаграми, побудовані при аналізі всіх можливих показників господарської діяльності туристичного підприємства в динаміці (за 3–5 років) та за структурою згідно даних форм статистичної звітності (форма «1 – готель», форма «1 – торг», форма «1 – тур»). Приклад таблиць, схем у додатку К.

Розділ 3 – проектна частина, в якій послідовно запроваджуються заходи, прийоми, методи, підходи, механізми вирішення проблем, виявлені під час теоретичного і практичного аналізу об'єкта дослідження. Це має бути не лише перелік необхідних дій, а й конкретні, логічно досліджені та обґрунтовані механізми, інструменти, пропозиції. При написанні цього розділу автор має виявити свої фахові здібності, здобуті знання та вміння застосувати їх на практиці. Студент повинен обґрунтувати власні пропозиції, переконливо аргументуючи їх практичними даними, які здійсненні у другому розділі.

Висновки та пропозиції – заключний етап роботи студента над темою. В них стисло подається те, що зроблено студентом для розкриття теми, для досягнення мети і завдань дослідження, конкретні рекомендації щодо практичного застосування отриманих результатів.

Список використаних джерел містить всі джерела інформації, що використовувалися при написанні магістерської (дипломної) роботи.

Додатки містять складений чи підібраний студентом довідковий та допоміжний матеріал, що безпосередньо стосується теми магістерської (дипломної) роботи, але розміщення його в основному тексті недоцільно.

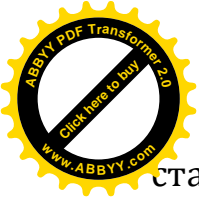


3. Обсяг і правила оформлення магістерської роботи

Магістерську роботу набирають на комп'ютері і роздруковують на принтері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) через 1,5 інтервали комп'ютерного набору тексту до 29-30 рядків на сторінці 14 кеглем. Допускається подання таблиць та ілюстрацій на аркушах формату А3. Обсяг основного тексту магістерської роботи має становити 80-100 стор. Поля виставляють таких розмірів: ліве – 25-30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту однаковою. Текст основної частини магістерської роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин магістерської роботи: «АНОТАЦІЯ», «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» – друкують великими літерами симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. До загального обсягу магістерської роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Однак усі сторінки зазначених елементів роботи підлягають суцільній нумерації. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (діаграм), таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою магістерської роботи є титульна, яка включається до загальної нумерації сторінок роботи. На титульній сторінці номер не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини магістерської роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел, не мають порядкового номера. Всі сторінки, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна писати: «1. ВСТУП» або «Розділ 6. ВИСНОВКИ». Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, а з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими

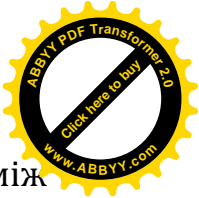
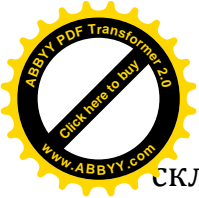


ставлять крапку. У кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку подають заголовок підрозділу. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку подають заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка. Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

3.2. Ілюстрації (фотографії, рисунки, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в магістерській роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, рисунок або креслення, розміри якого більші за формат аркуша А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування у тексті або в додатках. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі роботи подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

3.3. Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Якщо в розділі магістерської роботи одна таблиця, її нумерують за загальними правилами. Якщо частина таблиці переноситься на іншу сторінку, слово «Таблиця» і її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовж. Табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовж, табл. 1.2».

3.4. Формули в роботі повинні набиратися в редакторі формул. Якщо формул більше однієї їх нумерують у межах розділу. Номер формули



складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

3.5. Під час написання магістерської роботи дослідник повинен посилатися на джерела, включені у бібліографію за текстом, після згадування про них у квадратних дужках вказують номер, під яким вони зазначені у списку використаних джерел, наприклад, [13] або [15, 9]. Якщо ж посилаються на кілька джерел, між ними ставиться крапка з комою, наприклад, [6; 12] або [1-7]. При посиланні на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери (зокрема: «у розділі 2», «відповідно до 2.3.4», «рис. 1.3.», «за формулою (3.1)», «у рівнянні (1.12)», «у додатку Б», «у табл.1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації потрібно вказувати скорочено слово «дивись» (див.).

3.6. Додатки оформлюють як продовження магістерської роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку посилань на них у тексті роботи. Кожен додаток починається з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої семетрично до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Ґ, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: додаток А.

3.7. Список використаних джерел містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після додатків. До бібліографічного опису вносять закони України, укази Президента України, постанови виконавчих і розпорядчих органів, статті, монографії, матеріали Інтернет – сайтів тощо. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно подавати з обов'язковим наведенням назв праць відповідно до нових вимог ВАК України. Джерела можна розміщувати одним із таких способів:

- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків (такий спосіб найпоширеніший та універсальний);
- у хронологічному порядку;
- за порядком появи посилань у тексті.

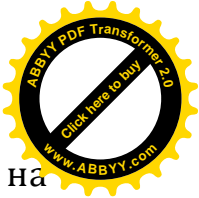
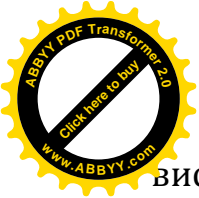


4. Захист магістерської роботи та критерії її оцінювання

Порядок захисту магістерських робіт встановлюється «Положенням про державні екзаменаційні комісії» і відбувається на засіданні Державної екзаменаційної комісії відповідно до списків студентів, допущених до захисту, оприлюднених не пізніше як за 5 днів до дати захисту. Дата захисту визначається графіком навчального процесу і засідань Державних екзаменаційних комісій, що затверджується ректором, і доводиться секретарем ДЕК до відома голови, членів ДЕК, студентів. До Державної екзаменаційної комісії перед початком захисту магістерських робіт подаються такі документи: зведена відомість про виконання навчального плану студентами-магістрантами і про отримані ними оцінки, магістерська робота з відгуком наукового керівника та рецензією фахівця відповідної кваліфікації, лист від підприємства про достовірність даних, залікові книжки магістрантів. Можуть бути представлені інші матеріали, що характеризують наукову і практичну цінність виконаної магістерської роботи (друковані статті за темою роботи, документи, що вказують на практичне її застосування тощо).

Захист магістерської роботи відбувається за участю не менш як половини складу ДЕК з обов'язковою присутністю голови комісії. Під час захисту ведеться протокол засідання ДЕК. Процедура захисту складається з представлення головою ДЕК магістранта та теми його дослідження, доповіді студента, відповідей на запитання голови і членів ДЕК, інших осіб, які присутні на захисті, оголошення головою ДЕК змісту рецензії, відповідей на зауваження рецензента, оголошення головою ДЕК змісту відгуку (або виступу наукового керівника). Загальний час захисту не повинен перевищувати 20 хв на одного студента.

Час виступу магістранта щодо презентації результатів роботи на засіданні ДЕК не повинен перевищувати 10 хв. Виступ має бути стислим, конкретним, із використанням ілюстративного матеріалу – мультимедійних слайдів, плакатів, роздаткового матеріалу на всіх членів комісії. У доповіді студент має розкрити актуальність теми, об'єкт і предмет дослідження, мету та завдання, методи дослідження, структуру роботи, основні положення змісту, отримані результати дослідження, висновки роботи. Магістрант має відзначити, які його розробки та



висновки впроваджені або намічені до впровадження; галузі, у яких слід на його думку, застосувати результати дослідження. У доповіді необхідно наголошувати, що саме є самостійним доробком магістранта.

Оцінка випускних робіт проводиться за чотирибальною шкалою на основі результатів захисту роботи, рецензії та відгуку наукового керівника. Оцінка за наукову роботу не перескладається. Рішення ДЕК щодо оцінки знань, виявлених під час підготовки та захисту магістерської роботи, а також присвоєння випускникові кваліфікації та видання диплома про освіту державного зразка приймається ДЕК на закритому засіданні відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, що брали участь у засіданні. За однакової кількості голосів – голос голови є вирішальним. Результати захисту магістерських робіт оголошуються у день проведення державного іспиту після оформлення протоколів ДЕК.

Процедура захисту магістерської (дипломної) роботи складається:

- зі стислої доповіді випускника (зазначаються мета, завдання, зміст, наукова та практична значимість роботи: стисло викладаються питання, винесені на захист; доповідаються висновки про результати роботи) – 10 хв; під час доповіді обов'язкове використання наочного матеріалу (таблиці, схеми, графіки тощо);

- відповідей на запитання членів Державної екзаменаційної комісії;
- відповідей на зауваження рецензента та наукового керівника;

підбиття підсумків захисту магістерської (дипломної) роботи.

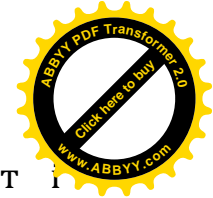
Оцінюючи магістерську (дипломну) роботу, потрібно керуватися такими критеріями:

- актуальність теми та відповідність викладеного в роботі матеріалу темі дослідження;

- теоретичний, методичний рівень роботи в цілому та її практичне значення;

- базування аналітичної частини роботи на фактичних матеріалах діяльності підприємств (установ, організацій);

- вміння дослідити практичні ситуації, зробити всебічний аналіз недоліків на конкретних прикладах, уникаючи висновків і пропозицій загального характеру;



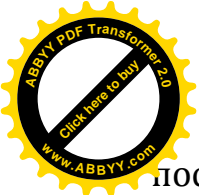
- вміння стисло, логічно і аргументовано викладати зміст і результати дослідження, застосовуючи сучасну економічну термінологію, уникати загальних слів, мовних штамів, стилістичних і граматичних помилок, бездоказових тверджень, повторень, дослівного переписування літературних джерел, не виправданого збільшення обсягу роботи за рахунок другорядних матеріалів;
- використання чинних законодавчо-нормативних актів, новітніх наукових публікацій;
- творчий підхід виконавця роботи, його вміння не ординарно мислити, новаторські підходити до вирішення проблем, що стосуються теми його дослідження;
- наявність творчих здобутків у вигляді конкретних рекомендацій, пропозицій щодо усунення окремих недоліків у роботі конкретного підприємства (установи, організації);
- загальне оформлення роботи (відповідність вимогам щодо оформлення, обсягу роботи, акуратності, грамотності тощо).

Оцінюючи доповідь студента, насамперед звергається увага на те, наскільки вільно і впевнено володіє доповідач матеріалом своєї роботи, сучасною економічною термінологією, чи може він доповісти без допомоги тексту доповіді. Важливо, щоб доповідач міг пояснювати матеріали таблиць, графіків, рисунків, схем впевнено і невимушено. Доповідач повинен правильно розподілити час, відведений йому для доповіді, присвячуючи більшу частину часу аналізу одержаних результатів, висновкам і рекомендаціям, не зупиняючись на другорядних питаннях. Доповідач повинен давати чітку відповідь по суті на запитання присутніх, бути впевненим в собі. В разі дотримання вищенаведених вимог, захист оцінюється вищою оцінкою «відмінно».

На підставі результатів захисту магістерської (дипломної) роботи, відгуку наукового керівника та висновків рецензента Державна екзаменаційна комісія приймає мотивоване рішення стосовно кожного студента щодо оцінки магістерської (дипломної) роботи та можливості присвоєння випускнику відповідного освітнього рівня кваліфікації.

Захист дипломної роботи закінчується виставленням оцінок.

Оцінка «Відмінно» виставляється за дипломну роботу, яка носить дослідницький характер; має грамотно викладений теоретичний розділ з



посиланням на статистичні дані та з обґрунтуванням думки провідних економістів за темою дослідження; глибокий аналіз проблеми; критичне дослідження господарсько-фінансової діяльності підприємства; організації і ведення туристичного бізнесу; логічне, послідовне викладення матеріалу з відповідними висновками та ґрунтовними пропозиціями. Вона має позитивні відгуки наукового керівника та рецензента. При її захисті студент показує глибокі знання питань теми; вільно оперує даними досліджень; вносить обґрунтовані пропозиції з поліпшення фінансово-економічного стану туристичного підприємства, порядку і методики вдосконалень досліджуваної проблеми, надані рекомендації подальшої діяльності та розвитку туристичного підприємства, а під час своєї доповіді використовує якісно зроблену презентацію, ретельно підібраний роздавальний матеріал; вільно відповідає на поставлені питання.

Оцінка «добре». Тема магістерської роботи розкрита, але наявні окремі недоліки: структура не повністю відображає зміст, є невідповідність між завданнями та висновками, окремі зауваження в рецензії та відгуку, доповідь магістранта логічна, проголошена вільно. Відповіді на запитання членів ДЕК в основному правильні, не досить повні, оформлення роботи в межах вимог. Відповіді на можливі зауваження рецензента недостатньо обґрунтовані.

Оцінка «задовільно». Тема магістерської роботи в основному розкрита, наявні недоліки змістового характеру: нечітко сформульована мета роботи, зміст має виражений неточний характер, наукова полеміка відсутня, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди доцільний, заходи і пропозиції обґрунтовані непереконливо, рецензія і відгук містять окремі зауваження, на які студент недостатньо чітко відповідає, не всі відповіді на запитання членів ДЕК правильні або повні. Є зауваження до оформлення магістерської роботи. Оцінка «незадовільно». Нечітко сформульована мета магістерської роботи. Основні завдання не відповідають меті. Розділи не пов'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхово, безсистемно. Оформлення роботи не відповідає встановленим вимогам. Відповіді на запитання членів ДЕК неточні, неповні або взагалі відсутні.



ДОДАТКИ

Додаток А

ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Карта обліку індивідуальної роботи студента та підготовки до захисту магістерської (дипломної) роботи на тему «_____»

Прізвище, ім'я, по батькові студента шифр групи

Науковий керівник _____

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

Протокол засідання кафедри від»_»_____20__р. №__

Завідувач кафедри _____

(підпис)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН ПІДГОТОВКИ МАГІСТЕРСЬКОЇ (ДИПЛОМНОЇ) РОБОТИ

1 Розділ	Термін виконання		Підпис керівника
	запланований	фактичний	
Вступ			
Розділ I			
Розділ II			
Розділ III			
Висновки			

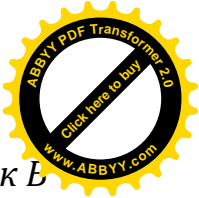
Дата

Підпис студента

Висновок наукового керівника

Дата

Підпис наукового керівника



Додаток Б

ВІДГУК
наукового керівника на магістерську (дипломну) роботу студента
_____ курсу

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

спеціальність _____

на тему: _____

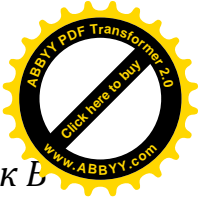
_____ (текст відгуку)

Висновок наукового керівника про те, чи може бути допущена дипломна, магістерська робота студента до захисту перед ДЕК.

Науковий керівник: _____
(прізвище та ініціали)

Дата

(підпис)



РЕЦЕНЗІЯ
на магістерську (дипломну) роботу студента
_____ курсу

(прізвище, ім'я, по батькові)

спеціальність (шифр, назва)

на тему: _____

Стисла характеристика розділів роботи. Позитивні аспекти і недоліки роботи.

Засоби вивчення та обробки матеріалу, що застосовувались

Пропозиції, рівень їх професійного обґрунтування та практичне значення.

Якість оформлення роботи.

Загальний висновок: чи підготовлений студент до самостійної роботи як фахівець.

Оцінка магістерської (дипломної) роботи за чотирибальною системою: «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно». Висновок про присвоєння студенту освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», «магістр» за спеціальністю (шифр, назва).

Рецензент (посада, місце роботи,
науковий ступінь, звання)
(прізвище та ініціали)

(підпис, печатка)



Лист

Наданий _____ в тому, що дані, які використовувалися для написання магістерської роботи на тему: «_____» (наприкладі _____)» є достовірними і використовувалися зі звітності підприємства (назва)

Директор ПІБ

Підпис
Печатка



Додаток Д

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Сумський державний педагогічний університет
ім. А. С. Макаренка**

**Інститут фізичної культури
Кафедра спортивно-гуманітарних дисциплін, економіки та туризму**

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(науковий ступінь, вчене звання)

_____ підпис

«_» _____ 2011р.

(прізвище, ім'я та по батькові автора)

МАГІСТЕРСЬКА (ДИПЛОМНА) РОБОТА

на тему: «_____»

шифр групи:

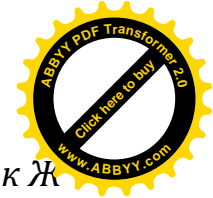
спеціальність: 8.14010301,
7.14010301 «Туризмознавство»

Робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»
(«спеціаліст»)

Науковий керівник
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Суми 2011



АННОТАЦИЯ

на магистерскую работу, на тему: «Управление персоналом на примере туристического предприятия».

Магистерская работа: Сумы: Сумской государственный педагогический университет, 2011г.

В работе рассмотрены теоретические аспекты управления персоналом, сделан практический анализ исследуемого предприятия, и на основе 1 и 2 части предложены пути усовершенствования управления персоналом.

Ключевые слова: туризм, персонал, управление, кадровая служба, прибыль, эффективность.

АНОТАЦІЯ

на дипломну роботу, на тему: «Управління персоналом підприємства (на прикладі туристичного підприємства)».

Магістерська робота: Суми: Сумський державний педагогічний університет, 2011р.

В роботі розглянуті теоретичні аспекти управління персоналом, проведений практичний аналіз досліджуваного підприємства, та запропоновані шляхи вдосконалення управління персоналом на туристичному підприємстві.

Ключові слова: туризм, персонал, управління, кадрова служба, прибуток, ефективність виробництва.

ANNOTATION

on state-paper, on theme: «Development management of security for example organization»

Master's degree work: Sums: Sumy state pedagogical university, 2011y.

In work theoretical aspects of human resource management are considered, the practical analysis of the investigated enterprise is made, and on the basis of the first and second part ways of improvement of human resource management of the tourist enterprise are offered.

Keywords: tourism, strategy, management, income, efficiency of production.



ЗРАЗОК

плану дипломної роботи для студентів спеціальності

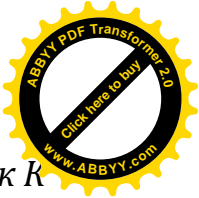
7.14010301 «Туризмознавство»

8.14010301

ЗМІСТ

Вступ 5

Розділ 1. Теоретичні основи організації просування туристичного продукту на підприємствах України	5
1.1 Поняття, структура та складові туристичного продукту	5
1.2 Технологія просування і стимулювання продаж туристичних продуктів.....	15
1.3 Організація рекламної діяльності, принципи та канали поширення реклами	25
Розділ 2. Організаційно-економічна характеристика підприємства ПП «Гранд Вояж».....	30
2.1 Організація просування туристичного продукту на підприємстві	30
2.2 Організація просування туристичного продукту в ПП «Гранд Вояж».....	40
2.3 Пропозиції проведення екскурсійного туру для ПП «Гранд Вояж»	50
Розділ 3. Вдосконалення організації просування туристичного продукту в ПП «Гранд Вояж»	60
3.1 Вдосконалення організації просування туристичного продукту в ПП «Гранд Вояж».....	60
3.2 Розробка реклами просування туристичних послуг в ПП «Гранд Вояж».....	70
3.3 Ефективність здійснення рекламних заходів в ПП «Гранд Вояж».....	77
Висновки	85
Список використаних джерел	
Додатки.....	



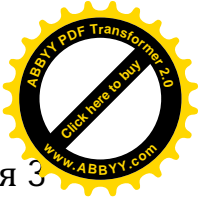
Таблиця 1. Структура послуг туристичного підприємства

Назва видів послуг	2008р		2009р		2010р		В середньому за 3 років	
	виручка, тис. грн.	Питома вага %	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Всього		100		100		100		100

Таблиця 2

Основні економічні показники діяльності підприємства

Показники	Роки			2010 р. в % до 2008 р
	2008	2009	2010	
Обсяг реалізованих послуг, тис.грн.				
Змінні витрати, тис.грн				
Умовно-постійні витрати, тис.грн.				
Собівартість, тис. грн.				
Валовий прибуток:				
– на 1 середньорічного працівника, тис. грн.				
Чистий прибуток (+), збиток(-):				
– на 1 середньорічного працівника, тис. грн.				
Рівень рентабельності (+), рівень збитковості (-), %				



Таблиця 3

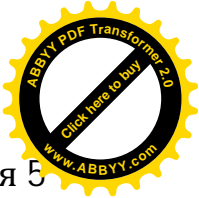
Динаміка середньорічної чисельності працівників та ефективність використання робочої сили

Показники	Роки			2010р. До 2008 р.	
	2008	2009	2010	(+,-)	%
Чисельність працівників всього, чол.					
В т.ч.					
– апарат управління, чол.					
– робітники, грн.					
Відпрацьовано 1 робітником днів в середньому по підприємству					
Продуктивність праці, тис. грн.					
Коефіцієнт використання фонду робочого часу					
Фонд оплати праці, тис. грн					

Таблиця 4

Характеристика туристів за віковими категоріями

Вікові категорії	Роки					
	2008		2009		2010	
	осіб	%	осіб	%	осіб	%
Всього туристів, осіб						
Діти до 14 років включно						
Підлітки 15-17						
Молодь 18-28						
Від 29 до 50						
Старше 50						



Таблиця 5

Структура виїзду туристів за метою поїздки

Назва показників	Роки						2010р. До 2008р.	
	2008		2009		2010		(+, -)	%
	осіб	%	осіб	%	осіб	%		
Всього туристів, осіб								
Службова, ділова, навчання								
Відпочинок, дозвілля								
Лікування								
Спортивно- оздоровчий туризм								
Кількість туроднів, наданих туристам								

Таблиця 6

Географічна структура туристичних потоків підприємства

Напрямок туристичних потоків	Роки					
	2008		2009		2010	
	осіб	%	осіб	%	осіб	%
Приєм туристів, всього						
з України						
Країн далекого зарубіжжя						
Країн СНД						
Виїзд туристів, всього						
В інші регіони України						
Країн далекого зарубіжжя						
Країн СНД						

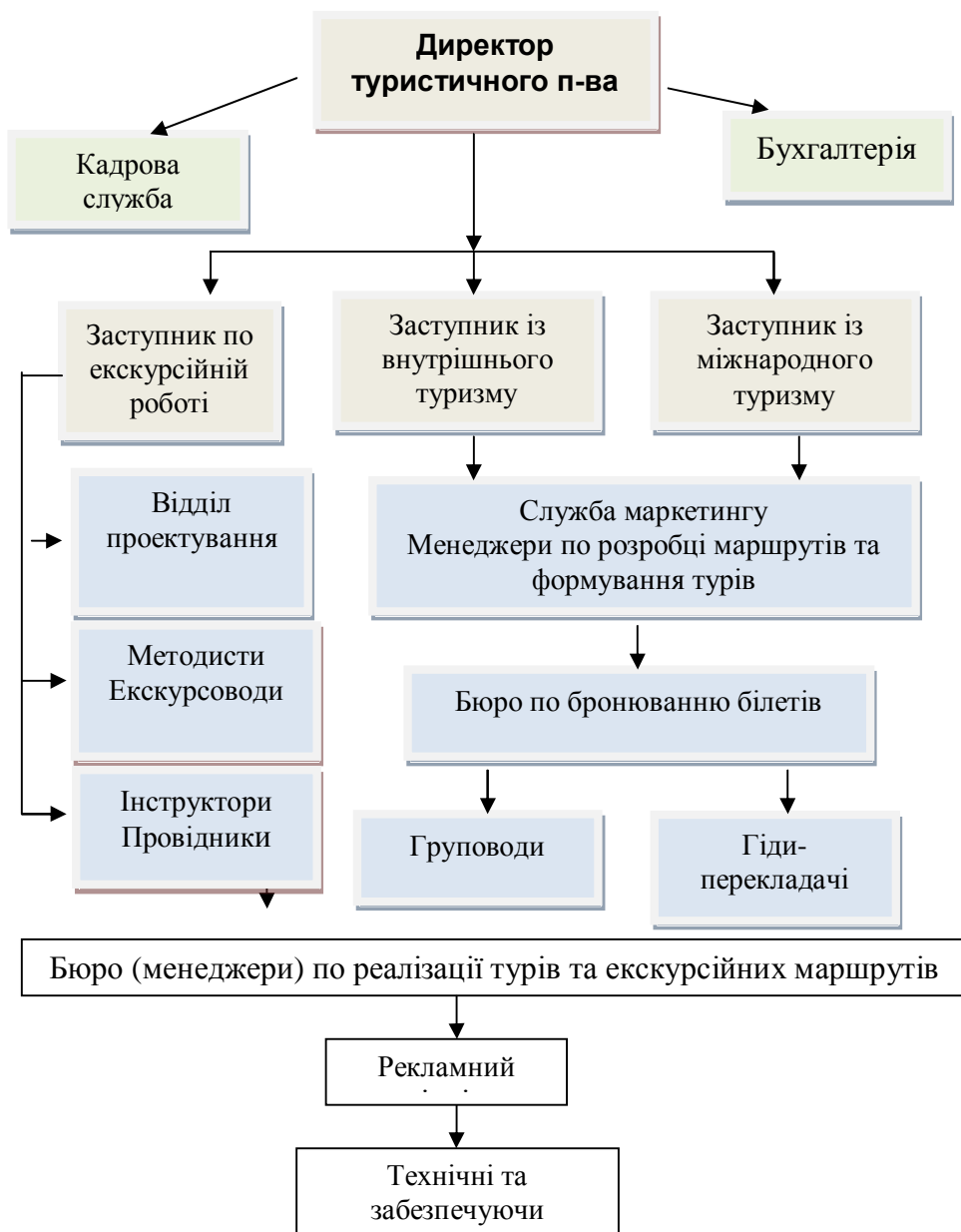


Рис. Структура управління туристичного підприємства (приклад)



Перелік рекомендованих тем

1. Дослідження комплексу маркетингових комунікацій для визначення структурних елементів в туристичному бізнесі.
2. Визначення поняття гостинності в готельно-ресторанному бізнесі, функції та її складові.
3. Визначення ролі сучасних міжнародних готельних ланцюгів в підвищенні рівня організації виробництва та обслуговування туристів.
4. Залежність ефективної діяльності готельного бізнесу від міжнародного рівня вимог до готелів різних категорій.
5. Оцінка та прогнозування комплексного критерію готельних підприємств відповідно впровадження нових організаційних структур в готельному бізнесі.
6. Дослідження видів сегментації ринку в туристичній сфері діяльності.
7. Ефективність послідовності прийняття управлінських рішень в туристичному бізнесі.
8. Напрями дослідження маркетингового середовища підприємства туристичної галузі.
9. Аналіз сегментації споживачів готельно-ресторанних послуг на Україні.
10. Розробка туристичного продукту.
11. Шляхи розвитку та вдосконалення анімаційних заходів для підвищення ефективності діяльності туристичної компанії.
12. Основні напрями формування ринку транспортних послуг в сучасних умовах розвитку туристичного бізнесу.
13. Визначення факторів впливу на функціональні якості туроператорів ефективного здійснення туроперейтинга.
14. Дослідження функцій та схеми діяльності організаторів обслуговування та продавців турпродукту.



15. Вдосконалення системи адміністративного менеджменту підприємства туризму.

16. Шляхи вдосконалення управління операційною діяльністю підприємства.

17. Управління логістичною системою підприємства.

18. Управління фінансово-економічною діяльністю підприємства.

19. Шляхи вдосконалення маркетингової діяльності підприємства.

20. Вдосконалення системи управління персоналом на підприємстві.

21. Організація системи автоматизації управління та застосування сучасних інформаційних технологій на туристичному підприємстві.

22. Розробка бізнес-плану туристичного підприємства.

23. Розробка та організація екскурсій на туристичному підприємстві.



ДЛЯ НОТАТОК



Навчальне видання

Методичні рекомендації

до виконання дипломних та магістерських робіт
для студентів спеціальності 7.14010301, 8.14010301
«Туризмознавство» (туризм і відпочинок)

Укладачі: **Ксенофонтова Марина Миколаївна**
Самодай Валентина Петрівна

Суми: СумДПУ, 2011
Свідоцтво № 231 від 02.11.2000 р.

Відповідальна за випуск **А. А. Сбруєва**
Комп'ютерна верстка **Ю. С. Нечипоренко**

Здано в набір 15.09.2011. Підписано до друку 17.10 2011.
Формат 60x84/16. Гарнітура Cambria. Друк ризогр.
Папір друк. Умовно. друк. акр. 1,9. Обл.-вид. арк. 1,7.
Тираж 100 прим. Вид. № 62

Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка
40002, м. Суми, вул. Роменська, 87

Виготовлено на обладнанні СумДПУ ім. А. С. Макаренка.

